

Tvorba školního vzdělávacího programu na Střední škole MESIT, o.p.s. v předmětu ICT pro 1. ročník

Ing. Lenka Blahová

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

nascannované zadání s. 1

nascannované zadání s. 2

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na tvorbu části ŠVP pro střední školství, speciálně pro tříletý učební obor a to v předmětu Informační a komunikační technologie. Práce je řešena praktickými ukázkami a vlastní tvorbou ŠVP vybrané školy a vybraných kapitol ŠVP.

Klíčová slova:

Rámcový vzdělávací program, školní vzdělávací program, kompetence, průřezová témata, očekávané výstupy, autoevaluace, hodnocení

ABSTRACT

The bachelor's Thesis is targeted on the creation part of school education program, special for the three years teaching section in the information and communication technologie. The work is resolved by practical exhibits and own creation school education program at school.

Keywords:

The frame of education program, The school education program, competence, Cross - sectional themes, expected departures, assessments, evaluation

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a všechny použité zdroje uvádím ve své práci.

Děkuji zejména své vedoucí práce Ing. Mgr. Svatavě Kašpárkové, Ph.D. za odbornou pomoc a věcné připomínky.

Zároveň děkuji svému nadřízenému Ing. Zdeňku Hrdinovi za umožnění napsání bakalářské práce, své kolegyni lektorce Mgr. Magdě Zábranské, své švagrové za kontrolu bakalářské práce a všem ostatním, kteří měli se mnou trpělivost a podporovali mě na studiích.

Motto:

Když už člověk jednou je, tak má koukat aby byl. A když kouká, aby byl, a je, tak má být to, co je, a nemá být to, co není, jak tomu v mnoha případech je.

Jan Werich

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ČESKÉ REPUBLIKY	10
1.1 VÝCHOZÍ STAV STRATEGIE ROZVOJE REGIONÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	10
1.2 STRATEGIE ROZVOJE REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ.....	11
1.3 ZKVALITNĚNÍ A MODERNIZACE VZDĚLÁVÁNÍ (KURIKULÁRNÍ REFORMA)	11
1.4 ZMĚNA CÍLŮ A OBSAHŮ VZDĚLÁVÁNÍ – KURIKULÁRNÍ REFORMA.....	12
2 NÁRODNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ A RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY	15
2.1 DOSAVADNÍ VÝVOJ RVP.....	18
2.2 REFORMA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	19
2.3 SOUČÁSTI KURIKULÁRNÍ REFORMY	20
2.3.1 Nová soustava oborů vzdělání.....	20
2.3.2 Ověřování a hodnocení výsledků vzdělávání.....	20
2.4 STRUKTURA RÁMCOVÝCH VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ PRO ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ	21
2.5 ZÁKLADNÍ POJMY KURIKULÁRNÍ POLITIKY.....	22
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
3 ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	25
3.1 TVORBA ŠKOLNÍCH VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ	25
3.2 ZKUŠENOSTI S TVORBOU ŠVP	26
4 STRUKTURA ŠKOLNÍCH VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ	28
4.1 ÚVODNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	28
4.2 PROFIL ABSOLVENTA	28
4.3 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	29
4.4 UČEBNÍ PLÁN.....	30
4.5 UČEBNÍ OSNOVY NEBO VZDĚLÁVACÍ MODULY	30
5 TVORBA ŠVP PRO PRVNÍ ROČNÍK PŘEDMĚTU ICT	32
5.1 ÚVODNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	32
5.2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	32
5.3 PROFIL ABSOLVENTA	32
5.4 ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN	34
5.4.1 Přehled využití týdnů v období září – červen školního roku.....	34

5.5	UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU ICT.....	34
5.5.1	Obecné cíle a charakteristika učiva	35
5.5.2	Pojetí výuky (metody a formy výuky včetně praktických cvičení)	35
5.5.3	Hodnocení výsledků žáků (frekvence zkoušení, kritéria hodnocení v daném předmětu...).....	35
5.5.4	Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí.....	36
5.5.5	Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí.....	38
5.5.6	Přínos předmětu k rozvoji průřezových témat	39
5.5.6.1	Občan v demokratické společnosti	40
5.5.6.2	Člověk a životní prostředí.....	40
5.5.6.3	Člověk a svět práce	40
5.5.6.4	Informační a komunikační technologie.....	41
5.5.7	Rozpis učiva a výsledky vzdělávání.....	42
6	SEBEREFLEXE TVORBY ŠVP	47
	ZÁVĚR	51
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	52
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	53
	SEZNAM OBRÁZKŮ	54
	SEZNAM TABULEK.....	55
	SEZNAM PŘÍLOH.....	56

ÚVOD

Bakalářská práce se tedy zabývá aktuální tematikou školství a to kurikulární reformou. Cílem bakalářské práce je tedy zpracovat literární rešerši zabývající se problematikou kurikulární reformy zejména z pohledu středního odborného školství a to v rámci teoretické části.

V praktické části je cílem zpracovat konkrétní výstup dílčí části ŠVP pro konkrétní střední školu, a to pro Střední školu MESIT, o.p.s., kde již několik let působím, v předmětu Informační a komunikační technologie. Jednoduše řečeno, v praktické části budou zpracovány učební osnovy konkrétního předmětu se všemi náležitostmi.

Tvorba ŠVP je aktuálním problémem nejen na základních školách, gymnáziích, ale začíná být velmi aktuální na středních školách. Výhodou při tvorbě bakalářské práce jsou mé zkušenosti právě z několikaletého lektorování tvorby ŠVP pro předškolní vzdělávání, následně základní vzdělávání, gymnaziální vzdělávání a nyní pro střední vzdělávání.

Podle zákona RVP (Rámcový vzdělávací program) vydává ministerstvo školství pro každý obor vzdělání s tím, že vymezí povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání. RVP budou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů (ŠVP), podle kterých se teprve bude učit (nikoli podle RVP) a které budou závazné pro hodnocení výsledků vzdělávání.

Podíváme-li se na obsah RVP, najdeme tam následující položky, které bude mít každá škola za úkol rozpracovat či zohlednit v ŠVP:

Cíle, formy, délku a povinný obsah všeobecného i odborného zaměření, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělání, nezbytné materiální, personální a organizační podmínky pro fungování oboru a samotné zásady pro tvorbu ŠVP.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ČESKÉ REPUBLIKY

1.1 Výchozí stav strategie rozvoje regionálního vzdělávání

Úkoly vyplývající z Dlouhodobého záměru ČR 2002 byly naplňovány především v přípravě dokumentů a metodik pro změny vyplývající ze strategických směrů.

V mateřských školách, které na základě Rámcového programu předškolního vzdělávání iniciativně vypracovaly vlastní školní vzdělávací program, dochází ke změnám v užívaných metodách a formách výchovně-vzdělávací práce – organizované činnosti se postupně stávají pro děti nejen lákavé, ale i přínosné, začíná se respektovat aktivita dětí a jejím prostřednictvím jsou rozvíjeny dětské zkušenosti; někde však dosud přetrvává důraz na předávání hotových poznatků a různé organizační chyby.

V základních školách narůstá podíl učitelů, kteří v plném rozsahu splňují stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ve školách, které se zapojují do různých projektů, např. *Zdravá škola*, *Začít spolu*, *Tvořivá škola*, *Dokážu to*, je patrná zřetelnější podpora činnostního učení. Ve školách stoupá počet žáků – cizinců. Novým problémem je organizace chodu škol, k nimž byly jako součásti přiřazeny mateřské školy.

Ve středních školách se zvyšuje počet těch, které zpestřují svoji nabídku zapojením do různých vzdělávacích projektů realizovaných ve spolupráci se zahraničními školami stejného nebo příbuzného zaměření, řada škol ve svých koncepčních záměrech s touto aktivitou počítá. Odborné školy ve svých vzdělávacích koncepcích začínají reagovat na vývoj trhu práce v regionálním i celostátním měřítku, přestože se tyto tendence v průměrných údajích za Českou republiku dosud neprojevují. Jsou však zaznamenány značně rozdílné trendy v kvalitě výuky v jednotlivých ročnících gymnázií a středních odborných škol.

Ve školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením je patrný pozitivní vliv promyšleného individuálního přístupu ve výuce na rozvoj osobnosti žáků a na upevňování dovedností a návyků potřebných k praktické tvůrčí činnosti.

V základních uměleckých školách se projevuje vliv tvůrčího využívání nových učebních plánů především ve výtvarném a tanečním oboru ve zvýšení kvality výuky i vlastního uměleckého výkonu žáků. Dochází i ke zlepšování materiálního vybavení škol. [1][6]

1.2 Strategie rozvoje regionálního školství

Po vyhodnocení Dlouhodobého záměru ČR 2002 bylo stanoveno 6 strategických směrů dalšího dlouhodobého rozvoje, v jejichž rámci byly definovány konkrétní úkoly pro nejbližší období i nezbytná podpora ministerstva.

- 1) Zkvalitnění a modernizace vzdělávání (kurikulární reforma)
- 2) Zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání
- 3) Zajišťování rovnosti příležitostí ke vzdělávání
- 4) Rozvoj integrovaného systému poradenství ve školství
- 5) Zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků
- 6) Podpora dalšího vzdělávání

Společným základem pro stanovení strategických směrů je realizace konceptu celoživotního učení. Ta vyžaduje změny v počátečním vzdělávání i podporu dalšího vzdělávání. Jednotlivé strategické směry jsou navzájem těsně propojené, dokonce se do značné míry navzájem podmiňují – kurikulární reforma vyžaduje vytvoření komplexního systému evaluace i rozvoj poradenství; všechny prioritní směry jsou pak podmíněny změnami postavení a role pedagogických pracovníků. Je proto nezbytné chápat jednotlivé strategické směry jako nedílný celek a realizovat je společně v navrženém rozsahu. [1]

1.3 Zkvalitnění a modernizace vzdělávání (kurikulární reforma)

Kurikulární reforma je v plném rozsahu dále prioritou, která musí zvýšit kvalitu, efektivitu a inovativnost vzdělávání na všech úrovních a zajistit tak, aby žáci získali dobrý vztah k učení a byli motivováni k učení se po celý život, aby byla rozvíjena individualita každého žáka, byla zajištěna variabilita vzdělávacích programů na úrovni školy, došlo k proměně vnitřního klimatu škol a posílení pedagogické autonomie. Výsledkem by mělo být i lepší postavení České republiky v mezinárodním porovnávání, které tyto schopnosti prokazuje.

Do kurikulárních dokumentů jsou zapracovávány požadavky resortů na vzdělávání přijaté vládou ČR, které vznikají např. v jednotlivých Radách vlády (zejména v Radě vlády pro rozvoj lidských zdrojů, Radě vlády pro udržitelný rozvoj i dalších), na ministerstvech, zejména Ministerstvu financí, Ministerstvu práce a sociálních věcí, Ministerstvu životního

prostředí, Ministerstvu zdravotnictví a dále ve spolupráci se zaměstnavatelskými a profesními svazy, dalšími sociálními partnery apod. Kurikulární reforma a její procesy se postupně stávají realitou škol, zejména mateřských a základních a nepochybně budou mít výrazný dopad do všech navazujících systémů vzdělávání. Dokončení kurikulární reformy a realizace jednotlivých kroků vyžaduje podporu odbornou, finanční, materiální, propagační i společenskou. [6]

1.4 Změna cílů a obsahů vzdělávání – kurikulární reforma

Vytvoření a postupné zavedení konceptu dvouúrovňového kurikulárního modelu je nástrojem zvýšení efektivity vzdělávací soustavy a obecně růstu lidského kapitálu i sociálního kapitálu země. K tomu však může dojít pouze uskutečněním změn v průběhu vzdělávání, které potenciál nově vytvářeného systému skutečně zhodnotí. Cílem reformy není vytvoření školních vzdělávacích programů, nýbrž **efektivnější vzdělávání** – užitečnější pro děti, žáky a studenty – vedoucí k růstu vzdělanosti národa a zvýšení jeho ekonomického potenciálu.

Klíčovou postavou tohoto procesu jsou učitelé. Bez jejich angažovanosti v průběhu všech etap reformy nedojde k jejímu efektivnímu provedení a proces bude pouze formální změnou kurikula. Podpora učitelů je tedy klíčovým parametrem kurikulární reformy.

Hlavní cíle kurikulární reformy jako hlavního nástroje postupného a dlouhodobého ovlivňování procesu vzdělávání jsou:

- v systému kurikulárních dokumentů na **státní úrovni vymezit nové cíle vzdělávání a nezbytný vzdělávací obsah** (očekávané výstupy a učivo k jejich dosažení) vyjadřující konsensuální názor společnosti na podobu vzdělávání a zaručující vzájemné dorozumění mezi školami zajišťujícími realizaci dané etapy vzdělávání – **na školní úrovni umožnit rozhodování o konkrétní podobě vzdělávání**, tím reagovat na požadavky trhu práce, na konkrétní potřeby žáků a vytvářet školskou kulturu těsně spjatou s životem místního společenství;
- **uplatňovat nové pojetí kurikula**, které již není založeno na osvojování co největšího objemu faktů, ale směřuje k **získání klíčových kompetencí** jako vyváženého souboru vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti; v tomto pojetí *směřovat ke komplexnějším*

a prakticky zaměřeným dovednostem, se kterými je možné uspět jak ve známých situacích, tak v situacích nových na základě vlastní aktivity, sebeuvědomění a spolupráce; navozovat tak nejen pracovní a učební úspěšnost, ale i vytvářet záruky psychické pohody, sociální způsobilosti a stability žáka jako člena společnosti v současném a budoucím velmi dynamickém a mnohdy rozporném světě;

- **vytvořit nové kurikulární dokumenty na státní úrovni – Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy pro jednotlivé obory vzdělávání a na školní úrovni – školní vzdělávací programy;**
- **podpořit tvorbu školních vzdělávacích programů metodicky** – tvorba pomocných metodických textů, tzv. manuály/metodiky pro tvorbu školních vzdělávacích programů, a komunikačně – vytvořením podmínek pro efektivní výměnu zkušeností s tvorbou školních vzdělávacích programů mezi školami a všemi aktéry procesu;
- zajistit ze strany MŠMT **efektivní informační a mediální podporu** reformy;
- **podpořit intenzivní a masivní další vzdělávání pedagogických a vedoucích pracovníků ve školství** jako základní předpoklad realizace cílů reformy a obecně růstu kvality a efektivity vzdělávání v ČR;
- **zajistit, aby vysokoškolská příprava pedagogů akceptovala v profilu absolventa** učitelských vzdělávacích programů dynamicky se měnící potřeby praxe, ve které reforma probíhá;
- **posílit některé části vzdělávání, zejména pak:**
 - **cizí jazyky** – cílem je domluvit se jedním a postupně dvěma cizími jazyky,
 - **informační a komunikační technologie** – jsou základem pro rychlé vyhledávání a zpracování informací a zefektivňují učení,
 - **výchovu k občanství a k demokracii** – přispěje k rozvoji multikulturní občanské společnosti,
 - **výchovu k profesní orientaci** – přispívá k uvědomělé volbě povolání a ke snižování problémů při uplatnění na trhu práce,
 - **výchovu ke zdravému životnímu stylu** – napomáhá k účinnější zdravotní a úrazové prevenci a k rozvíjení plnohodnotného života,

- *nová témata*, jako jsou osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, výchova k udržitelnému rozvoji, výchova k evropským souvislostem, rovným příležitostem aj.;
- **uplatnit nové formy aktivní výuky**, rozvíjet mezipředmětové vazby a výuku integrovaných obsahů; k tomu *uplatňovat týmovou spolupráci učitelů* a využívat různé formy mimotřídní činnosti. [6]

2 NÁRODNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ A RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

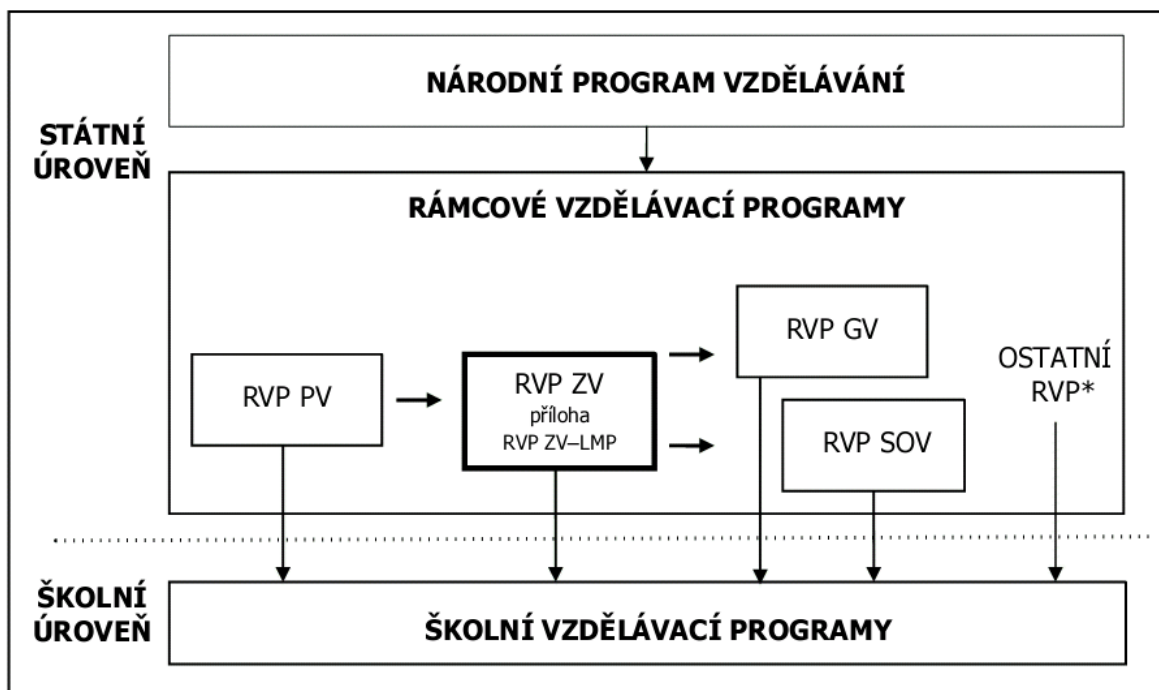
Národní program vzdělávání je základním strategickým kurikulárním dokumentem, který rozpracovává vzdělávací politiku státu, tj. cíle, obsah a prostředky vzdělávání vymezené školským zákonem. Národní program vzdělávání zpracovává MŠMT a schvaluje Parlament.

Rámcové vzdělávací programy jsou pedagogické dokumenty s celostátní platností, které stanovují cíle vzdělávání a vzdělávací obsahy (učivo) nezbytné pro jejich dosažení, pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů a základní podmínky výuky. Jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů, což neznamená, že se podle nich bude vyučovat; vyučovat se bude podle školních vzdělávacích programů. RVP jsou vytvářeny pro jednotlivé obory vzdělání a všechny vzdělávací stupně, tj. pro předškolní, základní a střední vzdělávání.

Rámcové vzdělávací programy vydává MŠMT po dohodě s příslušnými ministerstvy (tzn. příslušnými podle oborů vzdělání, pro které jsou RVP zpracovány) a s dalšími sociálními partnery. [2]

Soustavu vzdělávacích programů tvoří:

- na státní (národní, centrální) úrovni - Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy (RVP),
- na regionální (místní, lokální) úrovni - školní vzdělávací programy (ŠVP)

Obrázek 1 Systém kurikulárních dokumentů

Rámcové vzdělávací programy vycházejí:

- vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě;
- vycházejí z koncepce celoživotního učení;
- formulují očekávanou úroveň vzdělání stanovenou pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání;
- podporují pedagogickou autonomii škol a profesní odpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání.

RVP pro střední vzdělávání jsou:

- státem stanovené a schválené pedagogické dokumenty, které vymezují závazné požadavky na vzdělávání v jednotlivých stupních a oborech vzdělání, tzn. zejména výsledky vzdělávání, kterých má žák v závěru studia dosáhnout, obsah vzdělávání, základní podmínky realizace vzdělávání a pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů;

- závazným dokumentem pro všechny školy poskytující střední odborné vzdělávání, které jsou povinny jej respektovat a rozpracovat do svých školních vzdělávacích programů;
- veřejně přístupným dokumentem pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost;
- otevřeným dokumentem, který bude po určitém období platnosti nebo podle potřeby inovován.

RVP pro střední odborné vzdělávání usilují o:

- vytvoření pluralitního vzdělávacího prostředí a podporu pedagogické autonomie škol, a proto vymezují pouze výsledné kvality osobnosti žáka (výsledky vzdělávání) a nezbytné prostředky pro vytvoření těchto kvalit, zatímco způsob realizace vymezených požadavků ponechávají na školách;
- lepší uplatnění absolventů středního odborného vzdělávání na trhu práce a jejich připravenost dále se vzdělávat, popřípadě se bezproblémově rekvalifikovat, a vést kvalitní osobní i občanský život. Proto kladou důraz na rozvoj kompetencí žáků, zvláště klíčových kompetencí, a na zkvalitnění všeobecně-vzdělávacích vědomostí a dovedností absolventů;
- zvýšení kvality a účinnosti středního odborného vzdělávání,
- uplatnění takového pojetí kurikula, které není založeno pouze, i především, na osvojování co největšího objemu faktů, ale je tvořeno vyváženým systémem základních pojmů a vztahů, který umožňuje zařazovat informace do smysluplného kontextu vědění i praxe; proto kladou důraz na cíle a výsledky vzdělávání nikoli na obsah vzdělávání (učivo).

Připravované *rámcové vzdělávací programy* pro všechny úrovně vzdělávání a druhy škol:

- *usilují o shodnou nebo velmi podobnou strukturu*, která vychází z vymezení ve školním zákoně a je případně modifikována ve shodě s potřebami vzdělávání na dané úrovni vzdělávání;
- *vycházejí ze stejného souboru klíčových kompetencí*, který vymezují pro daný věk žáků, případně jej doplňují v souladu se specifickým zaměřením vzdělávání;

- *vymezují vzdělávací obsah, který je úzce provázán s klíčovými kompetencemi a člení vzdělávací obsah do větších celků, které umožňují větší variabilnost při sestavování školních vzdělávacích programů a integraci obsahu oborů vzdělání;*
- *formulují činnostně zaměřené výstupy, které jsou úzce provázány s praktickým životem;*
- *obsahově na sebe navazují a vytvářejí potřebné předpoklady pro celoživotní učení;*
- *umožňují modifikaci vzdělávacího obsahu pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tzn. žáků se zdravotním postižením, žáků zdravotně znevýhodněných nebo žáků sociálně znevýhodněných a žáků mimořádně nadaných;*
- *jsou otevřené pro možné úpravy v určitých časových etapách a pro inovace podle měnících se potřeb společnosti, zkušeností učitelů s výukou podle školních vzdělávacích programů i podle měnících se potřeb a zájmů žáků. [1]*

2.1 Dosavadní vývoj RVP

Od roku 1990 dochází k postupné liberalizaci kurikulární politiky a posílení kompetence škol při tvorbě a realizaci kurikulárních dokumentů. Důležitým dokumentem pro tvorbu vzdělávacích programů se stal Standard středoškolského odborného vzdělávání, který vstoupil v platnost v roce 1998. V roce 2001 se začala naplňovat koncepce dvouступňového kurikula v odborném vzdělávání. NÚOV vytvořil první verzi rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé stupně a směry odborného vzdělávání. Navržené **obecné části rámcových vzdělávacích programů** měly být na úrovni oboru vzdělání propojovány s profesními profily vytvářenými v NÚOV průběžně od roku 2000. Profesní profily vymezují kvalifikační požadavky na výkon jednoho nebo několika příbuzných povolání. Ve druhé polovině roku 2001 byla navržená koncepce rámcových vzdělávacích programů pro odborné vzdělávání předložena do veřejné diskuse a připomínkového řízení. Na základě analýzy připomínkového řízení přistoupil NÚOV k úpravám původní koncepce rámcových vzdělávacích programů. V roce 2002 bylo vytvořeno prvních osm rámcových vzdělávacích programů na úrovni širěji pojatých oborů vzdělání tak, jak předpokládal návrh zákona o vzdělávání. V roce 2003 se uskutečnilo připomínkové řízení k upravené koncepci rámcových vzdělávacích programů a k návrhům osmi RVP. Po vyhodnocení připomínkového řízení byla upravena metodika pro tvorbu dalšího souboru rámcových vzdělávacích

programů. Na jejím základě byla v roce 2004 zahájena plošná tvorba RVP. Byly zpracovány pilotní verze RVP pro 29 oborů vzdělání a zahájena tvorba dalších. Pro tvorbu RVP byly zvoleny především takové obory vzdělání, ve kterých se připravuje nejvíce žáků. Připravených 29 RVP tak pokrývá kolem 60% populace vzdělávající se v SOŠ a SOU. [6]

2.2 Reforma odborného vzdělávání

Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání (školský zákon), který vstoupil v platnost v lednu 2005, otevřel prostor pro další **postup transformace** vzdělávací soustavy, cílů a obsahu vzdělávání. Zavedl novou soustavu vzdělávacích programů a umožnil, aby si školy mohly vytvářet vlastní školní vzdělávací programy.

Kurikulární **reforma znamená především změnu priorit** ve vzdělávání. Proto **důležitým cílem je zvládnutí dovedností učit se**, získávat, zpracovávat a využívat informace a používat získané vědomosti pro řešení různých pracovních a životních situací, problémů a úkolů.

Jaké jsou cíle kurikulární politiky v odborném vzdělávání?

- příprava žáka na osobní a pracovní život v 21. století, na nové a měnící se požadavky na člověka jako občana i jako pracovní sílu,
- modernizace a zkvalitnění vzdělávání, používání vyučovacích metod a forem vedoucích k rozvoji žádoucích kompetencí žáků,
- zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce,
- podpora celoživotního učení,
- posílení autonomie škol,
- zlepšení transparentnosti vzdělávání.

Mezi prostředky, které mají zajistit dosažení stanovených cílů, mají zásadní postavení rámcové vzdělávací programy.

2.3 Součásti kurikulární reformy

2.3.1 Nová soustava oborů vzdělání

Tvorba rámcových vzdělávacích programů je spjata především s novou soustavou oborů vzdělání, protože RVP jsou vytvářeny pro konkrétní obory vzdělání. Cílem je, aby nová soustava oborů byla těsněji propojena s trhem práce a s připravovanou Národní soustavou kvalifikací, aby byla jednodušší a přehlednější, měla by např. odstranit duplicitu oborů lišících se pouze označením. V roce 2003 byla provedena revize stávající soustavy oborů vzdělání a připraven návrh části soustavy nové. Dosavadní počet oborů středního odborného vzdělávání se tímto snížil na přibližně 300. Připravený návrh se po schválení MŠMT stal východiskem pro tvorbu RVP. Postupně se však ukázalo, že v řadě případů bude možné nebo vhodné navrženou širokou profilaci oborů dále prohloubit. To ve svém důsledku vede k ještě většímu snížení počtu oborů vzdělání. Současný návrh tak zahrnuje 193 obory vzdělání (učební i studijní). Zavedení nové soustavy oborů nebude jednorázové. Předpokládá se, že nová soustava oborů bude zaváděna postupně, každoroční aktualizací vládního nařízení o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání. Během několika roků tak budou obory dobíhající soustavy postupně nahrazeny obory nové soustavy oborů vzdělání. [8]

2.3.2 Ověřování a hodnocení výsledků vzdělávání

Tvorba RVP a nové soustavy oborů vzdělání má úzkou vazbu na vytvoření a rozvoj **národní soustavy kvalifikací** jako prostředku propojení počátečního a dalšího vzdělávání a uznávání výsledků učení.

Vzniknou popisy kvalifikací (kvalifikační standardy), které spolu se standardy pro zjišťování úrovně dosažené kvalifikace povedou k větší transparentnosti a srovnatelnosti kvalifikací v domácím i mezinárodním kontextu. Perspektivně ovlivní vzdělávací programy a výuku a zároveň umožní získat potřebnou kvalifikaci i jinými cestami než je několikaletá docházka do školy. Pozornost se věnuje také vytvoření nového systému a nástrojů pro **hodnocení výsledků vzdělávání** (hodnotících standardů, nového systému závěrečných a maturitních zkoušek, zjišťování a certifikace výsledků informálního – získaného jinak než ve škole - vzdělávání). [9]

2.4 Struktura rámcových vzdělávacích programů pro odborné vzdělávání

Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání obsahují 12 kapitol, které jsou rozděleny do dvou na sebe navazujících částí – A (kapitoly 1–7) a B (kapitoly 8–12 – společné pro všechny RVP).

Část A:

- charakterizuje RVP a jejich postavení v systému kurikulárních dokumentů (odpovídá na otázku, co jsou RVP);
- vymezuje cíle středního odborného vzdělávání a požadavky na rozvoj klíčových a odborných (profesních) kompetencí žáků a možnosti uplatnění absolventů daného oboru vzdělání;
- stanoví v souladu se školským zákonem délku, formy a organizační uspořádání vzdělávání v daném oboru vzdělání, podmínky pro přijetí ke studiu, způsob a podmínky ukončování vzdělání;
- vymezuje formou kurikulárních rámců obsah a požadované výsledky všeobecného a odborného vzdělávání.
- stanoví formou časového rozvržení obsahu vzdělávání závazné minimální podíly a časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů, vymezených v kurikulárních rámcích, a podmínky konstrukce učebních plánů ve ŠVP.

Část B:

- stanoví zásady pro tvorbu ŠVP a jejich strukturu;
- vymezuje základní materiální, personální, pedagogicko-organizační, hygienické a jiné podmínky pro uskutečňování vzdělávání;
- charakterizuje přístupy ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků mimořádně nadaných, a možnosti jejich integrace do standardního vzdělávání i specifické přístupy ke vzdělávání dospělých;
- vymezuje témata, která jsou v současné době považována z výchovně-vzdělávacího hlediska za společensky významná, a proto by měla funkčně prolínat celým vzdělá-

vacím programem a vyučovacím procesem. Jedná se o průřezová témata Občan v demokratické společnosti, Člověk a životní prostředí, Informační a komunikační technologie a Člověk a svět práce. [7]

2.5 Základní pojmy kutikulární politiky

Cíle vzdělávání vyjadřují společenské požadavky na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků. Jsou společné pro všechny RVP. Jsou vyjádřeny z pozice školy, resp. pedagogických pracovníků, a vyjadřují to, k čemu má vzdělávání směřovat, o co mají vyučující svou výukou usilovat. Míra jejich naplnění bude různá jak podle stupně vzdělání, tak podle schopností a dalších předpokladů žáků.

Kompetence. Tímto pojmem označujeme ohraničené struktury schopností a znalostí a s nimi související postoje a hodnotové orientace, které jsou předpokladem pro výkon žáka – absolventa ve vymezené činnosti (vyjadřují jeho způsobilost nebo schopnost něco dělat, jednat určitým způsobem). V RVP se kompetence dělí na klíčové a odborné. Kompetence neexistují izolovaně, ale navzájem se prolínají a doplňují. Žáci si je osvojují a prohlubují v průběhu celého středního odborného vzdělávání.

Klíčové kompetence představují soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, budoucí uplatnění v pracovním i mimopracovním životě i pro další vzdělávání. Jejich výběr a pojetí vychází z toho, které kompetence považuje společnost za podstatné pro ty žáky, kteří mají získat počáteční odborné vzdělání, a jaké nároky na ně klade. Prostupují celým vzdělávacím procesem a lze je rozvíjet prostřednictvím všeobecného i odborného vzdělávání, v teoretickém i praktickém vyučování, ale prostřednictvím různých dalších aktivit doplňujících výuku, kterých se žáci sami i aktivně účastní. Jejich realizace v ŠVP by se měla opírat o pečlivě promyšlené výchovné a vzdělávací strategie školy odpovídající osobnostním a učebním předpokladům žáků, charakteru oboru, požadavkům sociálních partnerů školy a o činnostní a aktivizující pojetí výuky.

Odborné kompetence se vztahují k výkonu pracovních činností a vyjadřují profesní profil daného RVP a oboru vzdělání. Odvíjejí se od kvalifikačních požadavků na výkon konkrétního povolání a charakterizují způsobilost absolventa k pracovní činnosti. Tvoří je soubor

odborných vědomostí, dovedností, postojů a hodnot požadovaných u absolventa vzdělávacího programu.

Obsah vzdělávání je prostředek pro dosažení požadovaných kompetencí absolventa. V RVP je vymezen formou kurikulárních rámců. Tvoří jej učivo z různých oblastí vzdělávání (např. komunikativní, osobnostní, společenské, profesní, informativní) a požadované výsledky vzdělávání. Určující charakter mají výsledky vzdělávání, zatímco učivo je prostředkem pro jejich dosažení. V RVP je strukturován nadpředmětově podle vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů (např. jazykové vzdělávání, vzdělávání v ICT, společenskovední vzdělávání, ekonomické, odborné vzdělávání), od kterých se budou na školní úrovni odvíjet konkrétní vyučovací předměty.

Výsledky vzdělávání vyjadřují konkrétní vzdělávací požadavky na změnu osobnosti žáka ve všech rovinách (tj. kognitivní, afektivní, psychomotorické). Tvoří je soubor vědomostí, dovedností (intelektových, psychomotorických), návyků, postojů atp., které by si měl žák v průběhu vzdělávání (ve ŠVP i výuky každého předmětu) osvojit a být schopen na určité úrovni prokázat. Jsou vyjádřeny v činnostní podobě z pozice žáka. Spolu s učivem vymezují obsah vzdělávání. [2]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program je pedagogický dokument, podle kterého se bude vyučovat a zajišťovat výchova a vzdělávání žáků v konkrétní škole. Vyjadřuje pedagogickou koncepci školy, která zohledňuje místní podmínky výuky, možnosti současného a perspektivního uplatnění žáků na pracovním trhu v regionu, vzdělávací schopnosti, potřeby a zájmy žáků, jejich rodičů, zaměstnavatelů a opírá se také o dlouhodobý záměr regionálního rozvoje.

Školní vzdělávací programy si zpracovávají **školy samy**. Každá škola bude tedy mít svůj **vlastní vzdělávací program** (jeden nebo více podle vzdělávací nabídky). Na rozdíl od stávajících učebních dokumentů nebo RVP nebudou ŠVP schvalovány ani MŠMT, ani krajskými či jinými úřady. Školní vzdělávací program schvaluje a vydává ředitel školy. Výrazně se tak posiluje pedagogická autonomie škol i jejich odpovědnost za vzdělávání. To ovšem neznamená, že o cílech a obsahu vzdělávání (učivu) budou rozhodovat pouze samy školy. ŠVP musí být zpracován v souladu s RVP, který také stanoví pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů a jejich podobu. Soulad ŠVP s příslušným RVP bude **kontrolovat Česká školní inspekce**. Kvalitu ŠVP bude kontrolovat i samotná veřejnost – rodiče, žáci, zaměstnavatelé a jiní zájemci, neboť ŠVP musí škola podle zákona zveřejnit. Podle ŠVP musí škola zahájit výuku nejpozději do dvou let od schválení příslušného RVP.

3.1 Tvorba školních vzdělávacích programů

Má-li ŠVP vyjadřovat plány a vzdělávací koncepci školy, zohledňovat místní prostředí a podmínky vzdělávání, neměla by jeho tvorba být záležitostí pouze ředitele školy, nebo jednoho – dvou pověřených učitelů, či dokonce nějaké agentury, ale celého pedagogického sboru. Měla by vycházet z důkladné analýzy (sebeevaluace) dosavadních výsledků práce školy, každého učitele i celkového klimatu na škole. Na sebehodnocení školy by se měli podílet všichni učitelé a další zaměstnanci školy, žáci, popř. rodiče a další partneři školy.

Ve středním odborném vzdělávání je také důležité, aby se na zpracování ŠVP podíleli od samého začátku sociální partneři (zvl. zaměstnavatelé) v regionu.

Tvorba ŠVP bude klást nároky na **profesní kompetence pedagogů**, na jejich schopnost spolupráce, komunikace a dohody i na jejich ochotu **měnit svůj styl práce**. Proto by vlast-

ní tvorbě ŠVP měla **předcházet diskuse o přínosu ŠVP pro školu**, o nových pedagogických možnostech, ale i nutných změnách.

Školy se budou muset tvorbě svých vlastních školních vzdělávacích programů naučit. Zpočátku to nebude lehký úkol, neboť konstrukce rámcových vzdělávacích programů, a tedy i programů školních, je budována na cílech vzdělávání, zatímco dosud se vycházelo z obsahu vzdělávání (učiva). Školy však mají možnost se na tvorbu ŠVP včas připravit – zvážit své silné a slabé stránky a zaměřit se na rozvoj dovedností a vědomostí potřebných pro vytvoření a realizaci moderních vzdělávacích programů.

Na pomoc školám při tvorbě ŠVP je připraven manuál **Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU** jehož pilotní verze se ověřuje v rámci projektu PILOT S. Smyslem navržené metodiky je podpořit pozitivní práci škol při tvorbě vlastních školních vzdělávacích programů a utváření koncepce pedagogického rozvoje školy. Na základě poznatků z tvorby školních vzdělávacích programů a s ohledem na zkušenosti a potřeby pedagogů působících ve školní praxi bude navržená metodika dopracována tak, aby mohla být široce využitelná.

3.2 Zkušenosti s tvorbou ŠVP

První ŠVP vypracované v SOŠ a SOU podle rámcových vzdělávacích programů vznikly ve školním roce 2002-2003. Byly zpracovány v rámci projektu POSUN (POmozme Školám Učit Nově), který se uskutečnil s podporou programu Phare na třech školách Severočeského kraje: ISS – COP Most – Velebudice, SOU Litvínov a VOŠ, SPgŠ a OA Most. Výsledkem bylo devět ŠVP, z nichž sedm se již třetím rokem ověřuje ve výuce. Po pravdě řečeno, zcela první školní vzdělávací programy byly vypracovány začátkem 90. let v rámci projektu Phare-VET, který se uskutečnil na 19 SOŠ a SOU.

Ukázalo se, že je třeba věnovat pozornost motivaci učitelů – diskutovat s nimi o tom, co mohou ŠVP přinést škole a jim samotným, jak se jim tato práce vyplatí, v čem je rozdíl mezi centrálně zpracovanými učebními dokumenty a mezi ŠVP. Ne všichni učitelé jsou přesvědčeni o smysluplnosti školních vzdělávacích programů.

Učitelé se musí naučit pracovat jako tým, neboť sami si musí dohodnout, jak rozpracují požadavky RVP a své záměry do školního vzdělávacího programu i jednotlivých vyučova-

cích předmětů, kolik hodin budou kterému předmětu vyučovat, jakých výsledků chtějí ve výuce dosáhnout, jak zpracovat ŠVP aby byl funkční, provázaný a komplexní.

Rovněž se ukázalo, že je důležité, aby se všichni důkladně seznámili s celým rámcovým vzdělávacím programem, nejen s tou částí, která se vztahuje k jejich předmětu, aby porozuměli novým pojmům a principům, na kterých jsou RVP zpracovány. Byly zaznamenány tendence obsah RVP redukovat, nebo postupovat jako u současných učebních dokumentů, kde jsou procentuálně vymezeny možné změny v obsahu, popř. mechanicky opsat stávající učební osnovy.

Zvláště náročné je správně stanovit a formulovat požadované kompetence a výsledky vzdělávání (čeho chceme dosáhnout, co budou žáci po úspěšném ukončení předmětu nebo celého vzdělávacího programu umět, k čemu budou připraveni, jaké budou mít kompetence, které činnosti budou schopni vykonávat, jaké budou mít dovednosti, které hodnoty a postoje budou u žáků rozvíjeny), neboť učitelé jsou zvyklí pracovat spíše s učivem (co – jaké téma se mají žáci naučit, co mám probrat) než s výsledky. Dobře formulované výsledky vzdělávání pomáhají vybrat a zpřesnit učivo (jeho rozsah a hloubku), sjednocovat požadavky na žáky a na výuku. Při formulaci výsledků vzdělávání nám pomůže **Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů**, se kterou je dobré se předem seznámit a promyslet ve vztahu ke konkrétnímu oboru a stupni vzdělání.

Orientace vzdělávání na práci s informacemi, na klíčové kompetence a průřezová témata vyžaduje, aby si všichni učitelé ujasnili, co se těmito pojmy rozumí, jaké cíle se zde sledují a jakým způsobem je budou realizovat.

Využívání prostředků informačních a komunikačních technologií ve výuce i samotné zpracování školních vzdělávacích programů vyžadují, aby všichni učitelé uměli efektivně pracovat s počítačem a jeho programovým vybavením. Zkušenosti ukazují, že v této oblasti jsou ještě velké problémy. Pozornost je třeba věnovat i takové zdánlivé maličkosti, jako je formální úprava ŠVP a jazyková stránka dokumentů. Nezapomínejte, že ŠVP je veřejně přístupný a bude tedy vizitkou školy.

4 STRUKTURA ŠKOLNÍCH VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ

ŠVP obsahuje tyto části:

- úvodní identifikační údaje (uvedené na titulním listu);
- profil absolventa;
- charakteristiku vzdělávacího programu;
- učební plán;
- přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP;
- učební osnovy nebo vzdělávací moduly, popř. i ukázkou žákovského projektu na podporu rozvoje klíčových kompetencí;
- popis materiálního a personálního zajištění výuky v daném ŠVP a oboru vzdělání (nikoli obecný popis materiálních podmínek školy);
- charakteristiku spolupráce se sociálními partnery při realizaci daného ŠVP.

4.1 Úvodní identifikační údaje

- název a adresa školy, zřizovatel;
- název školního vzdělávacího programu (název může mít motivační charakter nebo vyjadřovat odborné zaměření, musí však být v souladu s profilem absolventa a charakterem oboru vzdělání);
- kód a název oboru vzdělání (dle Nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání a dle příslušného RVP); popř. název odborného zaměření;
- stupeň poskytovaného vzdělání;
- délka a forma vzdělávání;
- platnost ŠVP od (datum), podpis ředitele, razítko školy.

4.2 Profil absolventa

Profil absolventa poskytuje informace (zaměstnavatelům a úřadům práce, zájemcům o vzdělávání, institucím profesního poradenství aj. zájemcům) o odborných a osobnostních

kvalitách absolventa a pracovních činnostech, pro které bude připravován. Odvíjí se od něj koncepce a obsah celého vzdělávacího programu. Specifikuje kompetence absolventa a výsledky vzdělávání vymezené v RVP z hlediska záměrů školy.

Obsahuje:

- název a adresa školy, zřizovatel;
- název ŠVP, kód a název oboru vzdělání, popř. název odborného zaměření;
- popis uplatnění absolventa v praxi (výčet typických pracovních činností, pozic i povolání);
- očekávané kompetence absolventa;
- způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání.

4.3 Charakteristika vzdělávacího programu

Informace obsažené v charakteristice vzdělávacího programu jsou důležité zejména pro ty, kteří se aktivně podílejí na realizaci programu (tj. pro učitele), ale i pro nadřízené orgány nebo veřejnost a zájemce o vzdělávání. Kromě základních informačních (identifikačních) údajů blíže objasňuje celkové pojetí vzdělávání v daném programu vyjadřující charakter pedagogické koncepce, kterou škola zastává. Dále popisuje organizaci výuky, realizaci praktického vyučování, klíčových kompetencí, průřezových témat a dalších vzdělávacích a mimo vyučovacích aktivit podporujících záměr školy v daném ŠVP. Charakterizuje způsob a kritéria hodnocení žáků. Stanoví podmínky přijímání ke vzdělávání včetně předpokladů zdravotní způsobilosti, charakterizuje organizaci, formu a obsah přijímacího řízení, kritéria přijetí žáka ke vzdělávání. Charakterizuje obsah a formu závěrečné zkoušky nebo profilové části maturitní zkoušky. Uvádí také, ke kterým volitelným zkouškám společně částí maturitní zkoušky bude škola žáky připravovat.

V ŠVP pro denní formu vzdělávání charakterizuje přístupy ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných. Charakteristika se zpracovává samostatně pro každou nabízenou formu vzdělávání.

4.4 Učební plán

Zpracovává se samostatně pro každou nabízenou formu vzdělávání. Obsahuje formou tabulky výčet všech vyučovacích předmětů, popř. modulů, jejich hodinovou dotaci a rozvržení do ročníků, celkové počty vyučovacích hodin (za studium, týdně, v ročníku apod. podle formy vzdělávání) i další aktivity školy, které jsou závaznou součástí vzdělávání (např. sportovní aj. kurzy, projektové vyučování, odborná praxe).

Stanoví závaznost vyučovacích předmětů/modulů jejich rozdělením na povinné, volitelné a nepovinné, formu a podíl praktického vyučování. Součástí učebního plánu je rozvržení týdnů ve školním roce a, je-li to potřebné, také poznámky, ve kterých škola objasní některé obsahové a organizační aspekty učebního plánu a výuky. Názvy vyučovacích předmětů škola odvodí od vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů vymezených v RVP (od kurikulárních rámců), popř. si stanoví vlastní název. Název předmětu musí být v souladu s jeho obsahem.

4.5 Učební osnovy nebo vzdělávací moduly

Vyjadřují výsledky a obsah vzdělávání v jednotlivých vyučovacích předmětech, a to v souladu s RVP, profilem absolventa ŠVP, hodinovou dotací o předmětu a se vzdělávacími potřebami a možnostmi žáků (včetně žáků vyžadujících speciální přístup, žáků mimořádně nadaných a žáků dospělých).

Učební osnovy obsahují:

- Název vyučovacího předmětu a počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem).
- Pojetí vyučovacího předmětu (preambuli), tj. popis obecných cílů a didaktického pojetí předmětu, realizace klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů, popis metod a forem výuky preferovaných v daném předmětu a způsobu hodnocení žáků.
- Předpokládané výsledky vzdělávání v daném vyučovacím předmětu a jim odpovídající vzdělávací obsah (učivo), jejich rozvržení do ročníků.

Vzdělávací moduly obsahují:

- vstupní část: název modulu, kód modulu, kódovaně: nominální délka a typ modulu, pojetí modulu; charakteristika modulu (stručná anotace popisující obecný cíl modulu, obsahové pojetí, možnost zařazení ve vzdělávacím programu); vstupní předpoklady požadované (nezbytné) pro studium daného modulu;
- jádro modulu: předpokládané výsledky vzdělávání (výstupní kompetence) v daném modulu, rozpis učiva (obsah modulu), doporučené postupy výuky;
- výstupní část: kritéria hodnocení, doporučené nebo plánované postupy hodnocení, popř. doporučená studijní literatura.

5 TVORBA ŠVP PRO PRVNÍ ROČNÍK PŘEDMĚTU ICT

5.1 Úvodní identifikační údaje školy

Název a adresa školy:	Střední škola MESIT, o.p.s.
Zřizovatel:	MESIT HOLDING a.s.
Název ŠVP:	ŠVP pro střední vzdělávání
Kód a název oboru:	26 – 51 – H/01 Elektrikář
Stupeň poskytovaného vzdělání:	Střední vzdělání s výučním listem
Délka a forma vzdělávání:	3 roky v denní formě vzdělávání
Platnost ŠVP:

5.2 Charakteristika školy

V roce 1994 se škola zapsala v obchodním rejstříku pod názvem MESIT integrovaná střední škola s.r.o. Pro historii samostatného školského vzdělávacího zařízení je důležité datum 1. 9. 1996, neboť od tohoto okamžiku existovaly tři součásti jedné školy:

- Soukromé střední odborné učiliště
- Soukromé odborné učiliště
- Soukromá praktická škola

V roce 1997 byla škola v obchodním rejstříku zapsána jako obecně prospěšná společnost. V důsledku změny školského zákona byla od 1. srpna 2005 škola zařazena v síti škol pod názvem **Střední škola MESIT, o.p.s.** Škola připravila doposud do praxe více než 3800 odborníků, zejména v oborech elektrotechnických a strojírenských. Celková roční kapacita školy je 640 žáků. V ní je začleněno 100 žáků se speciálními potřebami výuky z důvodů zdravotního či mentálního postižení. Škola ve svém výchovně vzdělávacím procesu důsledně integruje činnost všech typů učebních a studijních oborů.

5.3 Profil absolventa

Učební obor elektrikář je obor zaměřený především k zvládnutí teoretických a praktických elektrotechnických znalostí. Základním úkolem přípravy je dosáhnout toho, aby absolventi

dovedli využívat získané vědomosti a dovednosti v praxi při řešení problémů v konkrétních situacích. Cílem studia je výchova absolventů v oborech pružně reagujících na požadavky praxe a trhu práce a je zaměřena na poznávání všech nových vývojových trendů, které jsou rozhodujícími prvky v technickém rozvoji elektrotechniky. V první řadě je to montáž a pájení desek plošných spojů, používání technické dokumentace a katalogů, základních měřících přístrojů a metod měření. Další obsah studia je zaměřen na návrh, sestavení a měření jednotlivých elektrických celků. Na tyto práce pak dále navazuje zapojení složitějších zařízení, na kterých se učí jejich nastavování, odstraňování závad a diagnostiky. V této etapě je kladen důraz na používání součástek s vysokou integrací, např. logické integrované obvody, operační zesilovače, komparátory. Další část etapy přípravy je zaměřena na komplexní montáž, testování, údržbu a opravy složitých systémů z oblasti měřicí a regulační techniky, jako jsou např. měření a regulace tepla, zabezpečovací technika, testování částí počítače a další. Systém přípravy je neustále zdokonalován na základě nejnovějších technologických postupů a materiálů používaných v praxi.

Žáci mají možnost absolvování nepovinných kurzů, například ze silnoproudé techniky – získání certifikátu pro práci na elektrickém zařízení nízkého napětí dle Vyhlášky č.50/1978 Sb. §5 pracovníci znalí. Po zvládnutí teoretické i praktické výuky vykonají absolventi učňovskou zkoušku, která je garantem, že se stanou dobrými odborníky se širokým všeobecným i odborným rozhledem. Dále absolventi, kteří úspěšně vykonali závěrečnou zkoušku, se mohou ucházet o přijetí do studijního oboru pro absolventy tříletých učebních oborů navazujícího na předešlou přípravu. Absolventi jsou připravováni, aby se po absolvování nástupní praxe a po odpovídající době zapracování mohli uplatňovat především v odpovídajících kvalifikovaných profesích nejen u velkých firem, ale i jako odborník v soukromých firmách.

Velký význam při výuce má využití výpočetní techniky. Počítač však není cílem výuky, ale prostředkem. Student se naučí získávat potřebné informace pomocí Internetu, využívat počítač pro návrhy zapojení a jejich grafické vyjádření, pro měření a vyhodnocení naměřených veličin. K tomu slouží jednak samostatný předmět ICT a jednak práce s počítačem v ostatních předmětech a praxi s možností využití počítače také v mimoškolní činnosti např. zřizování vlastních webových stránek.

5.4 Školní učební plán

Tabulka 1 Školní učební plán

Ročník/Předmět	1.	2.	3.	Celkem za studium
Informační a komunikační technologie	1	1 + 1	1 + 2	96 + 96
Český jazyk	1 + 1	1 + 1	1	96 + 64
Cizí jazyk	2	2	2	192
Společenskovední vzdělávání	1	1	1	96
Přírodovědné vzdělání	2	1	1	128
Matematické vzdělání	2	2	1	160
Estetické vzdělání	0	1	1	64
Vzdělání pro zdraví	1 + 1*	1 + 1*	1 + 1*	96 + 96
Ekonomické vzdělání	0	1	1	64
Elektrotechnika	1 + 1	2	2	160 + 32
Elektrotechnická měření	2	2	1 + 1	160 + 32
Elektrotechnické instalace a montáže	13 + 2*	13 + 2*	13 + 2*	1248 + 192
Celkem	31	33	32	

* povinnost zavést po celou dobu vzdělání minimálně 2 hodiny týdně tělesné výchovy

* povinnost minimálního rozsahu praktických činností formou odborného výcviku musí činit 35 týdenních hodin za celou dobu vzdělávání

5.4.1 Přehled využití týdnů v období září – červen školního roku

Tabulka 2 Přehled využití týdnů

Činnost	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Vyučování podle rozpisu učiva	33	33	30
Sportovní výcvikový kurz	1	0	0
Odborná praxe	1	1	2
Závěrečná zkouška	0	0	1
Časová rezerva (opakování, akce)	5	6	4
Celkem týdnů	40	40	37

5.5 Učební osnovy předmětu ICT

Název předmětu: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5.5.1 Obecné cíle a charakteristika učiva

Cílem vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích je naučit žáky pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi. Žáci porozumí základům informačních a komunikačních technologií, naučí se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software a pracovat s dalším běžným aplikačním programovým vybavením (včetně specifického programového vybavení, používaného v příslušné profesní oblasti). Jedním ze stěžejních témat oblasti informačních a komunikačních technologií, a tedy i cílů výuky, je, aby žák zvládl efektivně pracovat s informacemi a komunikovat pomocí Internetu. Podstatnou část vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích představuje práce s výpočetní technikou.

Předmět Informační a komunikační technologie je vyučován ve všech ročnících vzdělávacího procesu v hodinových dotacích:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně – posílen z disponibilních hodin o 1 hodinu týdně
3. ročník – 3 hodiny týdně – posílen z disponibilních hodin o 2 hodiny týdně

V předmětu Informační a komunikační technologie je v průběhu vzdělávání rozvíjeno celé průřezové téma Informační a komunikační technologie.

5.5.2 Pojetí výuky (metody a formy výuky včetně praktických cvičení)

Výuka je pojata z největší míry činnostním učením. Každý žák má svůj osobní počítač, na kterém řeší zadané úkoly. Pro výklad nové látky je zvolena výuka frontální, skupinová nebo samostatná práce k vyhledání základních poznatků, které jsou vyučujícím následně dány do souvislostí.

Pro názornost je při výkladu využito multimediální techniky, kdy vyučující ukazuje přes dataprojektor jednotlivé úkony.

5.5.3 Hodnocení výsledků žáků (frekvence zkoušení, kritéria hodnocení v daném předmětu...)

Žáci v rámci předmětu ICT pracují s informačním systémem školy, na kterém naleznou veškeré studijní materiály, seznam doporučené literatury, zadané úkoly a ve stejném systé-

mu i své úkoly odevzdávají. Všechny úkoly jsou bodově ohodnoceny v rozmezí 0 – 100 bodů za úkol. Body se jim sčítají. Žákům je k dispozici v informačním systému školy průběžné hodnocení svých prací i celkový počet možných dosažených bodů.

Žáci jsou předem seznámeni s kritérii hodnocení. Každou hodinu mají zadaný úkol, který vyřeší v průběhu dvou po sobě jdoucích vyučovacích hodin. Za každou vypracovanou práci jsou bodově ohodnoceni. Celkový počet bodů je pak sečten a procentuálně vyjádřen. Procentuální hodnocení je následující:

od	do	známka
100%	80%	1
79%	60%	2
59%	40%	3
39%	20%	4
19%	0%	5

Obecná kritéria hodnocení jsou:

- míra splnění zadání
- odevzdání úkolu v informačním systému školy
- správné pojmenování souboru
- celková úprava odevzdané práce

5.5.4 Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili, na úrovni odpovídající jejich schopnostem a studijním předpokladům, následující klíčové a odborné kompetence. Rozdělení kompetencí v RVP je pouze orientační, jednotlivé kompetence se vzájemně prolínají a doplňují.

Vzdělávací strategie ke klíčové kompetenci k učení:

- Vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií,
- zpracovávat a prezentovat vybrané informace,
- seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacího oboru informační a komunikační technologie a dávat je do vzájemných souvislostí.

Vzdělávací strategie ke klíčové kompetenci k řešení problémů:

- Rozumět daným problémům, vybrat si podstatu a využít různé zdroje k vyřešení daného problému,
- při řešení problémů aplikovat různé metody postupů, spolupracovat se svým okolím v rámci skupiny i mimo ni.
- k vyhledávání, třídění, zpracování a prezentování volit vhodné prostředky a způsoby,

Vzdělávací strategie ke klíčové kompetenci komunikativní:

- Souvisle a výstižně písemně formulovat své názory, účastnit se aktivně diskusí
- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím,
- osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání,
- zpracovávat běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty a dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Vzdělávací strategie ke klíčové kompetenci personální a sociální:

- Chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce,
- uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách,
- seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu,
- naučit se diskutovat a přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky a kriticky zvažovat jejich pravdivost.

Vzdělávací strategie ke klíčové kompetenci občanské a kulturním povědomí:

- Přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy,
- poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit,
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot,
- nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů.

Vzdělávací strategie ke klíčové kompetenci k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- Nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,
- orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru, umět si tyto informace vyhledat,
- rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení.

Vzdělávací strategie ke klíčové kompetenci matematické:

- Správně pojmenovávat jednotky kvantifikujícího charakteru,
- pracovat s grafickým znázorněním a porozumět údajům v nich,
- aplikovat matematické postupy při řešení úkolů

Vzdělávací strategie ke klíčové kompetenci využívat prostředky ICT a pracovat s informacemi:

- Pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- vhodně využívat základní a aplikační programové vybavení,
- pochopit strukturu nových aplikací a jejich ovládání,
- komunikovat prostřednictvím elektronické komunikace online i offline,
- kriticky vyhledávat informace z celosvětové sítě Internet,
- pracovat s různými záznamovými médii.

5.5.5 Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Vzdělávací strategie k provádění montážní, opravárenské a údržbářské práce na elektrických zařízeních pod dohledem v souladu s požadavky BOZP a s vyhláškou o odborné způsobilosti v elektrotechnice:

- Sestavování, demontování a oprava funkčních mechanismů nebo jejich části elektrických strojů, zejména osobních počítačů,

- osvojení si pracovních postupů, dodržování provozních a bezpečnostních pokynů, směrnic a návodů k obsluze.

Vzdělávací strategie k provádění elektrotechnických měření a vyhodnocování naměřených výsledků:

- Vyhodnocovat naměřené hodnoty, dokázat je zpracovat v aplikačních programech, diagnostikovat jejich průběh a simulovat průběh procesu.

Vzdělávací strategie k používání technické dokumentace:

- Schematicky zobrazovat prvky, obvody v aplikačních programech,
- rozumět způsobům technického zobrazování.

Vzdělávací strategie k: dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:

- Dodržovat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků,
- dodržovat základní předpisy týkající se bezpečnosti práce
- vedení ke správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů,
- vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich minimalizaci.

Vzdělávací strategie k usilování o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb

- Vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě,
- dodržovat stanovené standardy postupů.

Vzdělávací strategie k: jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

- rozumět významu a užitečnosti vykonávané práce
- plánovat a posuzovat určité činnosti v pracovním procesu
- vhodně nakládat s materiály s ohledem na životní prostředí.

5.5.6 Přínos předmětu k rozvoji průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí procesu vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem

základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

5.5.6.1 Občan v demokratické společnosti

Obsah, který bude zařazen do vyučovacího předmětu:

- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů; masová média; morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita; potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

5.5.6.2 Člověk a životní prostředí

Obsah, který bude zařazen do vyučovacího předmětu:

- současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí (klimatické změny, ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace, vliv prostředí na lidské zdraví);

- možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v daném oboru vzdělání a v občanském životě (např. nástroje právní, ekonomické, informační, technické, technologické, organizační, prevence negativních jevů, principy udržitelnosti rozvoje).

5.5.6.3 Člověk a svět práce

Obsah, který bude zařazen do vyučovacího předmětu:

- informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce;

- písemná i verbální sebe prezentace při vstupu na trh práce, sestavování žádostí o zaměstnání a odpovědi na inzeráty, psaní profesních životopisů, průvodních (motivačních) dopisů, jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovory, výběrová řízení, nácvik konkrétních situací;
- podpora státu sféře zaměstnanosti, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti volby povolání a hledání zaměstnání a rekvalifikací, podpora nezaměstnaným;
- práce s informačními médii při vyhledávání pracovních příležitostí.

5.5.6.4 Informační a komunikační technologie

Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracovávání, přenosu a uchovávání informací. Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií mají podpůrný charakter ve vztahu ke všem složkám kurikula. Cílem je naučit žáky používat základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání. Rovněž je důležité naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky. Průřezové téma je realizováno v samostatném vyučovacím předmětu převážně všeobecně vzdělávacího charakteru.

Softwarové vybavení školy zahrnuje balík tzv. kancelářského software, tj. textový, tabulkový a databázový procesor, software pro tvorbu prezentací, dále software pro práci s grafikou, prohlížeče webových stránek, organizační a plánovací software, e-mailového klienta a další komunikační software a dle oborů vzdělání vyučovaných na škole též aplikace používané v příslušné profesní oblasti, která je předmětem vzdělání (např. CAD systémy apod.). Přístup k výuce informačních a komunikačních technologií se odvíjí od postavení tohoto tématu v celkové koncepci vzdělávání.

Z důvodu faktické provázanosti témat se budou jednotlivé tematické celky neustále prolínat a jejich výuka bude mnohdy probíhat v několika cyklech tak, aby žáci k náročnějším tématům přešli teprve po zvládnutí základů. Některé tematické celky tak budou během studia zařazeny několikrát, ovšem vždy na vyšší úrovni a s vyšší náročností tak, aby znalosti a dovednosti gradovaly v nejvyšším ročníku. Další učivo lze řadit dle aktuálních vzděláva-

cích potřeb, jejichž příčinou mohou být specifika oboru, podpora výuky v jiných vyučovacích předmětech, změny na trhu práce a vývoj v oblasti informačních a komunikačních technologií. Stěžejní formou výuky je cvičení v odborné učebně výpočetní techniky. Třída se při výuce dělí na skupiny tak, aby na každé pracovní stanici pracoval jeden žák. Těžiště výuky informačních a komunikačních technologií je v provádění praktických úkolů. Je-li použita metoda výkladu, ihned následuje praktické procvičení vyloženého učiva.

5.5.7 Rozpis učiva a výsledky vzdělávání

Tabulka 3 Učební osnovy **ROČNÍK PRVNÍ**

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Hod. dotace	PT
Školní výstupy			
ŽÁK:			
<p>Používá počítač a jeho periferie (obsluhuje, detekuje chyby, vyměňuje spotřební materiál)</p> <ul style="list-style-type: none"> - si vybaví hardwarové komponenty počítače - pojmenuje a charakterizuje hardware - vlastními slovy popíše princip fungování počítače - uvede seznam některých komponent osobního počítače - vysvětlí základní použití periferních zařízení, jako jsou tiskárny, DVD mechanika, CD mechanika, USB zařízení a další - zařadí vstupní a výstupní zařízení počítače - parafrázuje základní funkce softwaru - vyjádří význam použití osobního počítače v návaznosti na masová média 	Hardware, software, osobní počítač, principy fungování, části, periferie	3	ODS - Masová média
<p>Nastavuje uživatelské prostředí operačního systému</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní rozdělení software - vlastními slovy popíše princip operačního systému - vysvětlí důvody zavádění operačních systémů - najde rozdíly mezi různými operačními systémy - vysvětlí výhody jednotlivých operačních systémů - nastaví vlastní uživatelské prostředí vybraného operačního systému 	Operační systém	3	
<p>Orientuje se v běžném systému - chápe strukturu dat a možnosti jejich uložení, rozumí a orientuje se v systému adresářů, ovládá základní práce se soubory (vyhledávání, kopírování, přesun, mazání), odlišuje a rozpoznává základní typy souborů a pracuje s nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastními slovy popíše data, soubor, složka - vysvětlí význam uložení dat - uvede příklady souborových manažerů - aplikuje základní práci se soubory - vyhledává, kopíruje, přesouvá a maže uložená data - načrtne stromovou strukturu dat - vyjmenuje základní typy souborů - využívá různé aplikační programové vybavení podle typů souborů - volí různé programové vybavení při práci s informačními zdroji k nalezení řešení problému 	Základní a aplikační programové vybavení, data, soubor, složka, souborový manažer	3	CSP - Práce s informačními médii při vyhledávání pracovních příležitostí

<p>Využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje význam nápovědy a manuálu - orientuje se ve struktuře nápověd a manuálů - využívá nápovědy a manuálu k řešení problému 	Nápo- věda, manuál	2	
<p>Vytváří, upravuje a uchovává strukturované textové dokumenty</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní funkce textových editorů - samostatně vytvoří textové dokumenty - aplikuje funkce, jako jsou práce se souborem (ukládání, otevíření, mazání, úprava) formátování písma, odstavce, zarovnání, řádkování, tvorba jednoduchých tabulek, vlastnosti dokumentu, tisk dokumentu, sloupce, řádkování, číslování, kreslení, automatické tvary, vkládání obrázků a jiných objektů - ukládá dokumenty na záznamová média - navrhuje strukturu ukládání dokumentů - samostatně řeší zadané úkoly pro úpravu finálních textových dokumentů - <i>píše základní dokumenty, jako jsou životopis, žádost o místo</i> 	Textové editory	10	CSP - Pí- semná i ver- bální sebe pre- zenta- ce při vstupu na trh prá- ce....
<p>Ovládá běžné práce s tabulkovým procesorem a databází (editace, vyhledávání, filtrování, třídění, matematické operace, základní funkce, tvorba jednoduchého grafu, příprava pro tisk, tisk)</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje funkci tabulkových editorů a databází - samostatně vytvoří tabulku, použije vhodné formátování, edituje data - samostatně vkládá data do tabulkových přehledů - ukládá dokumenty na záznamová média - navrhuje strukturu ukládání tabulek - vhodně využívá funkce jako jsou filtrování, funkce - vytváří jednoduché grafy a vhodně je popisuje - data připraví pro tisk a sám je tiskne 	Tabul- kové kalkulá- tory, databá- zové systémy	8	
<p>Získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet, ovládá jejich vyhledávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá si vhodné vyhledávače pro práci s otevřenými zdroji informací - vyhledá si vybrané informace - použije vyhledaná data a dá je do souvislostí - vytváří samostatné práce, jako jsou referáty na zadané téma - orientuje se ve struktuře nabídek práce - <i>vyhledá a kriticky zhodnotí informace o potenciální možnosti zaměstnání</i> 	Internet	4	CSP - Pod- pora státu sféře za- měst- nanos- ti....

Tabulka 4 Učební osnovy **ROČNÍK DRUHÝ**

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Hod. dotace	PT
Školní výstupy			
ŽÁK:			
<p>Je si vědom možností a výhod ale i rizik (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojených s používáním výpočetní techniky</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje výhody a nevýhody používání výpočetní techniky - popíše možnosti zabezpečení dat před zneužitím - vysvětlí důvody ochrany dat před zničením - uvede příklady porušování autorských práv - vlastními slovy parafrázuje zákon o ochraně autorských práv - <i>stanoví důvody zákonů pro soukromý a občanský život v oblasti výpočetní techniky</i> 	Ochrana dat před zničením, ochrana autor- ských práv	3	ODS - Potřeb- né právní mini- mum pro sou- kromý a občan- ský život

<p>Aplikuje výše uvedené - zejména využívá prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje prostředky pro zabezpečení dat před zneužitím - popíše základní nastavení prostředků pro zabezpečení dat před zneužitím - rozhodne a vybere vhodné prostředky pro jejich aplikaci na osobním počítači - <i>zaujme stanovisko odpovědnosti za distribuci vytvořených dat</i> 	Pro- středky zabezpe- čení dat před zneužitím	5	ODS - Morál- ka, svo- boda, odpo- vědnost
<p>V oborech s vyššími nároky na využívání aplikací výpočetní techniky ovládá principy algoritmizace úloh a sestavuje algoritmy řešení konkrétních úloh (dekompozice úlohy na jednotlivé elementárnější činnosti za použití přiměřené míry abstrakce)</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje principy algoritmizace úloh - vyjmenuje základní schématické prvky - analyzuje problém - sestaví algoritmy řešící daný problém - analyzuje správnost postupů algoritmů - vynalézá další možné postupy řešení algoritmů - vyřešený problém roztrídí na element. části 	Algorit- mizace	10	
<p>Má vytvořeny předpoklady učit se používat nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, uvědomuje si analogie ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje znalosti z programového vybavení k ovládání nových aplikací - dává do souvislostí ovládací prvky - využívá nápověd a manuálu - najde rozdíly mezi funkcemi a způsoby ovládání různých aplikací - stanoví analogii ve funkcích a ve způsobech ovládání různých aplikací 	Základní a apli- kační progra- mové vybavení	10	
<p>Vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá různé aplikační programové vybavení podle typů souborů - volí různé aplikace k vyřešení zadaného problému - vytvoří a vyřeší zadání - ukládá své produkty - prezentuje svoji práci 	Aplikační progra- mové vybavení	15	
<p>Zná hlavní typy grafických formátů, na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakreslí základní tvary v grafických programech - navrhuje vzhled grafických dokumentů a sám je následně vytvoří - získává grafické dokumenty z veřejné sítě nebo z fotoaparátu - upravuje originální grafické dokumenty - vynalézá nové objekty (obrázky) za využití různých grafických funkcí - vytvoří vlastní vizitku, vlastní fotografii, vlastní obraz 	Grafické aplikační pro- gramy	10	
<p>Chápe specifika práce v síti (včetně rizik), využívá jejich možnosti a pracuje s jejími prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí a popíše druhy sítí - vysvětlí funkci serverů, pracovních stanic - pojmenuje výhody i nevýhody počítačových sítí - definuje práva a omezení počítačů v síti - načrtne hierarchii sítí a jejich zapojení do veřejné sítě 	Počíta- čová síť, server, pracovní stanice, pří-poje- ní k síti	5	
<p>Samostatně komunikuje elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy či naopak její přijetí a následné otevření</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy elektronická pošta, poštovní klienti - využívá elektronickou poštu - posílá, přijímá, přeposílá, odpovídá a smaže e-mail i e-mail s přílohou - <i>dodržuje základní strukturu elektronické komunikace</i> 	E-mail, poštovní klienti	5	ODS - Komu- nikace, vyjed- návání, řešení konfliktů
<p>Uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a</p>	Infor-	3	ČŽP -

<p>použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá informace z informačních zdrojů - kriticky zhodnotí validitu informací - analyzuje vyhledané informace - stanoví hypotézu řešení problému - <i>najde validní odpověď na současné problémy z oblasti lokální, regionální i globální</i> 	mační zdroje		Současné globální, regionální a lokální problémy.....
---	--------------	--	---

Tabulka 5 Učební osnovy **ROČNÍK TŘETÍ**

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Hod. dotace	PT
Školní výstupy			
ŽÁK:			
<p>Používá běžné základní a aplikační programové vybavení</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje různé aplikační programové vybavení podle typů souborů - rozvíjí dosaženou počítačovou gramotnost v běžně užívaných aplikacích - doporučí vhodný program k vyřešení zadaného problému - samostatně vytvoří zadaný úkol ve vhodném programu - samostatně vyřeší daný problém za použití aplikačního programového vybavení 	Aplikační programové vybavení	15	
<p>Pracuje s dalšími aplikacemi používanými v příslušné profesní oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreslí schematické nákresy v různých aplikacích - pracuje ve speciálních aplikačních programech - zvažuje vhodnost programů pro vyřešení problému - doporučuje vhodný speciální program - vytváří hodnotící a závěrečné zprávy - posuzuje správnost řešení 	Speciální aplikační programové vybavení	30	
<p>Využívá další funkce poštovního klienta (organizování, plánování...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - užije funkce poštovního klienta k organizování času a plánování zadaných úkolů - vysvětlí využití základních funkcí poštovního klienta - předvede zápis dat ve vybraném programu poštovního klienta 	Organizace času a plánování	5	
<p>Ovládá další běžné prostředky online a offline komunikace a výměny dat</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektronicky komunikuje - popíše chat, Messenger, telefonie, FTP, videokonference - prakticky aplikuje prostředky online a offline komunikace - navrhne možnost výměny dat - <i>za pomoci prostředků online komunikace diskutuje, vyjednává a řeší konflikty</i> 	Chat, Messenger, videokonference, telefonie, FTP	5	ODS - Komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů
<p>Volí vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky /metody, způsoby) k jejich získávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - doporučí vhodné informační zdroje - vyhledá informace z různých informačních zdrojů - <i>pro své rozhodování kriticky zhodnotí získané informace a vytvoří z nich závěr</i> 	Informace, práce s informacemi	5	CSP - Informace jako kritéria rozhodování
<p>Získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet, ovládá jejich vyhledávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybere vhodný informační zdroj - orientuje se v celosvětové síti - vyhledá potřebná data - <i>využije celosvětovou síť k nalezení potenciálního zaměstnání</i> 	Internet	10	CSP - Podpora státu sféry zaměstnanos-

			ti....
<p>Orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá informace z různých informačních zdrojů - informace třídí, analyzuje a kriticky zhodnocuje - vybraná data zpracuje do podoby určené k prezentaci 	Informační zdroje	5	
<p>Zaznamenává a uchovává textové, grafické i numerické informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje strukturování dokumentů - vybere vhodná záznamová média pro uchování textových, grafických i numerických informací - orientuje se ve struktuře adresářů a složek 	Práce s daty a informacemi	5	
<p>Uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá informace z informačních zdrojů - kriticky zhodnotí validitu informací - analyzuje vyhledané informace - stanoví hypotézu řešení problému - <i>najde validní odpověď na současné problémy z oblasti lokální, regionální i globální</i> 	Informační zdroje	3	CŽP - Současné globální, regionální a lokální problémy.....
<p>Správně interpretuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje princip prezentačních procesorů a ovládá základní funkce prezentačních editorů - vytváří vlastní prezentace a předvede ji - strukturu a styl prezentace volí s ohledem na posluchače a další uživatele - vyhledává informace k řešení environmentálních problémů 	Prezentační procesory	10	CŽP - Možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů ...
<p>Rozumí běžným i odborným graficky ztvárněným informacím (schémata, grafy, apod.).</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje software pro práci s grafikou a prezentační software - popíše graficky ztvárněná data, jako jsou schémata, grafy aj. 	Software pro práci s grafikou, prezentací	6	

6 SEBEREFLEXE TVORBY ŠVP

Když jsem před čtyřmi roky, jako studentka 4. ročníku ekonomické vysoké školy, dostala nabídku externě vyučovat na střední škole výpočetní techniku, neváhala jsem a nabídku přijala. Vždyť jsem sama byla studentkou, tak co by bylo těžkého na učení. „Práce učitele je přece lehká“. Začala jsem tedy učit žáky, kteří studovali na praktické škole či jiný obor s upraveným výukovým plánem, tzn., měli mentální nebo zdravotní druh postižení. O to byla má práce složitější. Začala jsem se tedy zajímat, jak pracovat s takovými lidmi. Výhodou byly, mé základy psychologie ještě ze střední školy. Věděla jsem, kde hledat informace. Začala jsem chápat chování studentů po stránce jejich postižení, ale doposud jsem nevěděla nic o chování studenta obecně. To byl první kámen úrazu.

Jediný způsob výuky, který jsem znala jako žákyně, byl způsob, kdy učitel stál či chodil po třídě a diktoval nám látku, někdy vysvětloval u tabule. Jestliže jsem aplikovala stejnou metodu výuky, brzy jsem „narazila“. Pro žáky byla látka nezáživná a vznikala nekázeň ve třídě. Došla jsem k poznání, že jestliže je žák zaměstnan, nemá čas se chovat neukázněně. A navíc jestliže žák na problém přijde sám a dokáže ho sám, nebo za pomoci svých spolužáků vyřešit, pamatuje si to velmi dobře a po delší dobu. Jak tedy zvládnout studenty, jak je motivovat k lepším výkonům, jak je zaujmout, jak jim usnadnit pochopení? Na toto jsem začala hledat odpověď.

Jelikož jsem „Internetové dítě“, první informační zdroj byl Internet. Shodou náhod probíhalo výběrové řízení na školitele koordinátorů v rámci kurikulární reformy na Národním institutu dalšího vzdělávání. V době, kdy jsem se na toto školení přihlásila, jsem netušila nic o kurikulární reformě, ale v inzerovaném školení slibovali nové metody výuky a to byla pro mě výzva. Zaregistrovala jsem se a čekala, zda budu vybrána mezi účastníky, neboť kapacita byla omezena. Sláva, vybrali mě. Spolu s údaji o školení, jsem dostala informaci, že musíme mít nastudován Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Svědomitě jsem si jej vytiskla a začala v něm studovat. Dokument byl dlouhý, nezáživný a já začala litovat, kam jsem se to zase přihlásila. Toto má být ten nový objev? Toto má usnadnit žákům učení? Neshledávala jsem v tomto dokumentu zhora nic dobrého. Na školení jsem jela s pocitem, když už se nic nedozvíš, alespoň si odpočineš. Později jsem zjistila, že nás tam takových byla většina.

První den školení byl opakem. Školení vedli lektoři z kritického myšlení a ředitelé pilotních škol. Naše práce spočívala zejména v týmové a skupinové práci, lektoři zapojili několik metod kritického myšlení, několik aktivizujících metod a práce nám ubíhala velmi rychle. Vyměňovali jsme si zkušenosti z různých typů škol, právě z hlediska metod a způsobu výuky. Lektoři nám ukázali provázanost jednotlivých kapitol RVP, smysl RVP a společnými silami jsme nacházeli výhody a nevýhody současného i budoucího školství.

Po absolvování tohoto osmidenního školení jsme měli za úkol ve dvojici zlektorovat 6 dnů s koordinátory škol a předat jim naše získané znalosti a zároveň jim ukázat nové způsoby výuky. První moje zkušenost byla katastrofická, ačkoliv jsem tuto problematiku znala dobře, kolegové učitelé mě „rozdrtili“ psychicky. Neustále (i dodnes) bojuji se svým vě-

kem – vždyť jsem velmi mladá, co já je chci poučovat, když oni učí již 30 let. Já nemám žádné zkušenosti, mě poslouchat nebudou. Dnes již vím, že věk není překážkou. Psát školní vzdělávací program a zapojit nové způsoby výuky není o věku, ale o metodách, o didaktice, o charakteru vlastního člověka, o přístupu k žákům, o úctě ke druhým a o dalších znalostech, které se nevztahují jen k vyučovanému předmětu.

Celá struktura RVP, ať se jedná o předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, gymnaziální anebo dokonce teď o středoškolské vzdělávání, má svoje specifikum, ale podstata a jádro jednotlivých RVP zůstává stejná. Smyslem celé reformy je začít nově chápat. Do teď bylo pro nás nejdůležitější co žáky učit. Co máme v hodinách probírat, podle jakých učebnic pracovat. Dnes není učivo tím nejdůležitějším. **Učivo je pouze prostředek k dosažení cílů.** Novým pojmem, který se v RVP objevuje, jsou **očekávané výstupy oboru (předmětu)**. Tyto očekávané výstupy jsou dány ministerstvem a jsou závazné pro všechny školy. Ovšem tyto výstupy jsou na obecné úrovni. Škola by je měla rozvést na dílčí výstupy, na výstupy, kterých je možno dosáhnout v jednotlivých ročnících. Např. výstup pro první stupeň z RVP:

1. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi

Takovýto výstup nemůže, již logicky, zvládnout prvňáček, který nastoupil do školy. Škola má za povinnost ukázat cestu, jak žák tohoto výstupu dosáhne (po krůčcích).

Např. dílčí výstupy v jednotlivých ročnících:

1. žák pojmenuje svého otce a matku
2. žák vyjmenuje členy rodiny – bratr, sestra, babička, dědeček, teta, strýc
3. žák vlastními slovy popíše role členů v rodině

Avšak výstupy nejsou tím nejdůležitějším. Dalším pojmem jako jsou **kompetence**, jsou pro nás také závazné. V RVP se hovoří o **kompetencích klíčových, občanských a odborných**. Proč vůbec pojem kompetence? To je častá otázka, kterou dostávám na školení. Pod slovem kompetence si představím, být kompetentní (**způsobilý**) k něčemu. U žáka základní školy je rozvíjeno šest klíčových kompetencí. Klíčových proto, že jsou to kompetence, kterými by měl být vybaven každý člověk, bez jakéhokoliv rozdílu. Tedy kompetence, je něco co musím mít, vědět, znát, umět, ať jsem, kdo jsem. Gymnaziální vzdělávání rozvíjí také klíčové kompetence. Ovšem střední vzdělávání pracuje s dalšími kompetencemi a to občanskými a odbornými.

Co se týká návaznosti kompetencí a jejich způsob začlenění do ŠVP, uveďme si na příkladu střední školy. Škola ve svém ŠVP popíše obecně, co v rámci kompetencí bude pro ni nejdůležitější. Jednoduše řečeno, z tohoto přehledu nám vyplyne vize školy po stránce vzdělanostní. Dále již konkrétněji ke každé kompetenci budou stanoveny vzdělávací strategie na úrovni školy. To znamená, z těchto formulí budou vycházet učitelé při tvorbě svých předmětů, to budou muset naplňovat v dílčích předmětech. A nakonec se nám vzdělávací strategie (postup k dosažení kompetencí) objeví u jednotlivých předmětů. Zde již bude uvedena konkrétní kompetence, která se vztahuje k danému předmětu. Ne u všech předmě-

tů musí být všechny kompetence. Navíc rozvoj kompetencí je proces nekončící. Pojem kompetence zahrnuje v sobě jak vědomosti, znalosti, dovednosti, schopnosti, tak postoje a návyky, které si budujeme v průběhu celého života, na základě získaných znalostí, ale také na základě zkušeností. Kompetence budeme rozvíjet celý život.

Praktická ukázka kompetence ze střední školy:

Kompetence komunikativní

- na úrovni předmětu ICT: *Souvisle a výstižně formulovat písemně své názory s použitím multimediálních technologií*
- na úrovni školy: *Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory výstižně, kultivovaně v písemném i ústním projevu*
- na úrovni vize školy: *Vést žáky k účinné a otevřené komunikaci*

Obrázek 2 Schéma návaznosti a nadřazenosti kompetencí

Dalším pojmem v RVP, který není známý, jsou průřezová témata. Jak s nimi pracovat, co to vlastně je? Průřezová témata jsou tematické okruhy, které reprezentují aktuální dění ve světě. Je to jakýsi doplněk k výstupům žáka, je to prostor pro diskuse, činnostní učení, vytváření postojů a hodnot života. Pro základní školu bylo formulováno šest průřezových témat, a to: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Pro střední školství jsou definována již jen čtyři průřezová témata, a to: Občan v demokratické společnosti, Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie.

Způsoby začlenění **průřezových témat** záleží na rozhodnutí školy. V podstatě se jedná o tři možné způsoby začlenění průřezových témat:

- 1 **Integrace do předmětu**
- 2 **Samostatný předmět**
- 3 **Bloky, projekty, akce**
- 4 **Kombinace výše předchozích**

V neposlední řadě musíme zmínit **hodnocení výsledků žáků a evaluace školy**

V rámci každého předmětu si vyučující dohodnou určitá pravidla hodnocení, která budou závazná pro všechny, kteří tento předmět budou učit. Pravidla se mohou týkat obecně veškeré práce studenta, např.:

Obecná kritéria hodnocení jsou:

- míra splnění zadání
- odevzdání úkolu v informačním systému školy
- správné pojmenování souboru
- celková úprava odevzdané práce

Nebo mohou být kritéria hodnocení stanovena pro větší tematické bloky, např. v případě českého jazyka to může být:

- **slohové práce**
 - dodržení tématu zadání
 - dodržení slohového útvaru
 - úprava slohové práce
- **diktáty**
- **práce s textem, ...**

Výčet kritérií a jejich způsob hodnocení záleží na dohodě mezi učiteli. Obecně by hodnocení mělo formovat žáka k lepším výsledkům, ukázat mu cestu, vysvětlit slabiny jeho učení, mělo by se jednat o formativní způsob hodnocení. Úplně by se mělo vypustit sumativní hodnocení, zejména srovnávání se třídou. Hodnocení žáka by mělo ukazovat na jeho osobní pokrok.

Co se týká evaluace školy, existuje vyhláška č. 15/2005 Sb., kde je stanoveno šest povinných oblastí pro evaluaci školy. Opět jakým způsobem škola tyto oblasti vyhodnotí, záleží na ní. Nejprve by škola měla vypracovat evaluační rámec (plán), kde uvede časové rozvržení svých evaluačních činností, stanoví cíle, kterých chce v rámci evaluace dosáhnout a přiřadí nástroje, kterými bude analyzovat současný stav. Například může evaluační rámec vypadat následovně:

Tabulka 6 Evaluační rámec

OBLASTI	CÍLE, KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ HARMONOGRAM
Podmínky ke vzdělávání	Sebehodnocení a sebekritika pracovníků ke zdokonalování vlastní osobnosti	Dotazník	
	Průběžná inovace pomůcek k výuce	Dotazník	
Průběh vzdělávání	Pozitivní motivace žáků k lepším výsledkům	Stipendia (v hodnotě školného) Vyhodnocení počtu významovaných žáků Zveřejňování práce žáků	Průběžně Pololetně průběžně
	Podpora vlastního názoru	Dotazník	1 x za 2 roky

Toto vyhodnocení zjištěného stavu se musí odrazit v dlouhodobých plánech školy. Škola si k těmto šesti povinným oblastem, může stanovit své další oblasti, které bude evaluovat.

ZÁVĚR

V rámci bakalářské práce jsem řešila tvorbu ŠVP pro první ročník tříletého učebního oboru v předmětu Informační komunikační technologie na střední škole MESIT, o.p.s.. Celá má bakalářská práce je založena na zkušenostech z lektorování v rámci projektu koordinátor a ze zkušeností získaných během několika školení, několika konzultací a několikaleté práce ve školství.

V praktické části je vzhledem k rozsahu práce splněn cíl, který byl stanoven. Z několika povinných oblastí celého ŠVP jsem si vybrala pouze některé kapitoly, zejména stěžejními jsou učební osnovy předmětu Informační a komunikační technologie. V rámci práce jsem tedy nejprve zpracovala literární rešerši týkající se zadaného problému, následně jsem zpracovala vybrané kapitoly a konkretizovala návrh tvorby ŠVP dané školy v předmětu Informační a komunikační technologie.

Když shrneme, co je společného v RVP na všech úrovních stupně vzdělávání, tak jsou to **klíčové kompetence, průřezová témata, očekávané výstupy oboru**. Všechny tyto oblasti se týkají zejména vyučujících. Ti by se měli nejvíce podílet na tvorbě těchto oblastí a zejména by tato práce neměla spočívat v jednotlivcích, ale ve všech, kteří daný předmět vyučují. Pak jsou zde oblasti, kterými se nejvíce bude zabývat vedení školy, jako charakteristika školy, materiální a technické vybavení školy a další obecné informace o škole. Jednotlivé RVP se od sebe liší jen v maličkostech. Proto jestliže někdo pochopí podstatu a strukturu RVP, je jedno jestli zpracovává ŠVP pro základní nebo gymnaziální či střední vzdělávání.

Nezapomínejme, že tak jak na sebe navazují kompetence, tak má souvislost celé ŠVP, všechny oblasti, které jsou zde uvedeny. Nic není oddělené, nic není samostatné, jestliže zpracujeme ŠVP jen proto, aby bylo zpracováno, vrátí se nám to zpět a v podobě, kterou nebudeme čekat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, Bílá kniha*, Tauris 2001, ISBN 80-211-0372-8
- [2] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- [3] Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- [4] Vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem
- [5] Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy
- [6] *Dlouhodobý záměr* dostupný na <http://www.msmt.cz/Files/HTM/KTDlouhodoby-Zamer.htm> dne 24.1.2007
- [7] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání 26 – 51 – H/01 Elektrikář*, dostupný na <http://www.nuov.cz> dne 29.1.2007
- [8] Nová soustava oborů dostupná na http://zpd.nuov.cz/Obory_kategorie_H.htm dne 30.3.2007
- [9] Projekt PILOT S dostupný na <http://www.pilots.nuov.cz/index.php?r=30> dne 30.3.2007

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CSP	Člověk a svět práce
CŽP	Člověk a životní prostředí
KK	Kompetence
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NUOV	Národní ústav odborného vzdělávání
ODS	Občan v demokratické společnosti
PT	Průřezová témata
RVP	Rámcový vzdělávací program
RVP GV	Rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
RVP SOV	Rámcový vzdělávací program pro střední odborné vzdělávání
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
SŠ	Střední škola
ŠVP	Školní vzdělávací program

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Systém kurikulárních dokumentů.....	16
Obrázek 2 Schéma návaznosti a nadřazenosti kompetencí.....	49

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Školní učební plán	34
Tabulka 2 Přehled využití týdnů	34
Tabulka 3 Učební osnovy ROČNÍK PRVNÍ	42
Tabulka 4 Učební osnovy ROČNÍK DRUHÝ	43
Tabulka 5 Učební osnovy ROČNÍK TŘETÍ	45
Tabulka 6 Evaluační rámec.....	50

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání 26 – 51 – H/01 Elektrikář
- P II Bloomova taxonomie